

ଉଅଜ୍ଞାଳୋ - 2021

Headmasters Forum TIRUR
(SSLC କ୍ଷୁଦ୍ରିକଶ୍ରମଙ୍କଳଙ୍ଗ ସ୍ଵର୍ଗ ବିଲାସିତତତ୍ତ୍ଵ ସାମଗ୍ରୀ)

SANSKRIT

Total Score - 20

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ: - ଚତ୍ଵାରିଶତ (40) ଅଙ୍ଗ୍ରେସ ପ୍ରଶ୍ନା: ଦତ୍ତା: ତେଭ୍ୟ: ବିଶତି (20) ଅଙ୍ଗ୍ରେସ ପ୍ରଶ୍ନାମ୍ବିତ ଉତ୍ତରାଣି ଲେଖନୀୟାନି ।

1. କୋଷ୍ଠକାତ୍ ସମୁଚ୍ଚିତମ୍ ଉତ୍ତର ନିର୍ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲିଖତ- $5 \times 1 = 5$
- (କ) ସୁଖଦୁଃଖ୍ୟୋ: କର୍ତ୍ତା କଃ? [ମନ:, ଆତ୍ମା, କର୍ମ]
(ଖ) ଲୁବ୍ଧେନ ସେବ୍ୟମାନମ୍ କିଂ ନ ପରିପାକମେତି ? [ଅନ୍ନମ, ଵସ୍ତ୍ର, ଭୂଷଣମ୍]
(ଗ) ସର୍ଵଘେନୂନାଂ ମାତା କା ? [ସରମା, ସୁରଭି, ସୁରସା]
(ଘ) ଲାଭାନାଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କିମ୍ ? [ଦାକ୍ଷ୍ୟ, ଆରୋଗ୍ୟ, ଶୁତମ୍]
(ଡ) ଏତି ଇତ୍ୟସ୍ୟ ଲକାର: କଃ ? [ଲଦ୍, ଲଙ୍ଘ, ଲୃଦ୍]
2. ଯଥୋଚିତଂ ଯୋଜ୍ୟତ $5 \times 1 = 5$
- ମହାଭାରତମ୍ - ପରିଶ୍ରମ: ମିତାହାର:
ତ୍ରସେତ୍ - ମଙ୍ଗଳମ୍
ଭଦ୍ର - ବ୍ୟାସ:
ଧନ୍ୟାନାମ୍ - ଲିଙ୍ଗ
ଆଶ୍ଵିନୀସୁତୌ - ଦାକ୍ଷ୍ୟ
3. ଉଦାହରଣାନୁସାରଂ ଏକପଦ ଲିଖତ- $2 \times 1 = 2$
- (1) ସୁରାଣାମ୍ ଅଧିପ: - ସୁରୀଧିପ:
ନରାଣାମ୍ ଅଧିପ: - .....
- (2) ଫଳଂ ଚ ମୂର୍ଳ ଚ - ଫଳମୂଲେ
ସୁଖଂ ଚ ଦୁଃଖଂ ଚ - .....
4. ଉଦାହରଣାନୁସାରଂ ପଦଚଳେଦ ଲିଖତ - $2 \times 1 = 2$
- ଆତ୍ମାନମେଵ - ଆତ୍ମାନମ୍ + ଏଵ
- (1) ଭୋକ୍ତାରମେଵ - ..... + ...
ଶନୈରଥ: - ଶନୈ: + ଅର୍ଥ:
- (2) ଶନୈର୍ଧମଃ: - ..... + ...
5. ଅଧୋଦତ୍ତବାକ୍ୟେଷୁ ସମ୍ବୋଧନାରୂପଂ ଲିଖତ - $2 \times 1 = 2$
1. ଅୟି ଶୁଭେ ; କିମେଵ ରୋଦିଷି ?
  2. ଭୋ ଵାସଵ ; ପୁତ୍ରସ୍ୟ ଦୈନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟଵା ଅହଂ ରୋଦିମି ।
6. ଶଲୋକଂ ପଠିତ୍ଵା ଗଦ୍ୟକ୍ରମଂ ପୂର୍ଯ୍ୟତ- $1 \times 2 = 2$
- ପରିଶ୍ରମୋ ମିତାହାରୋ ଭୂଗତାଵଶିନୀସୁତୌ ।
ତାଵନାଦୃତ୍ୟ ନୈଵାହଂ ଵୈଦ୍ୟମନ୍ୟ ସମାଶ୍ରୟେ ॥
ପରିଶ୍ରମୋ ମିତାହାର: ..... ଆଶ୍ଵିନୀସୁତୌ ଭଵତଃ: | ..... ଅନାଦୃତ୍ୟ .... ଅହଂ ..... ସମାଶ୍ରୟେ ॥

7. उदाहरणानुसारं, यद्यपि - तथापि उपयुज्य वाक्यं परिवर्तयत-

$2 \times 2 = 4$

उदा- सुरेशः दरिद्रः अस्ति । सः दानशीलः वर्तते ।

यद्यपि सुरेशः दरिद्रः तथापि दानशीलः वर्तते ।

1) रावणः राक्षसः वर्तते । सः शिवभक्तः अस्ति ।

2) मीरा संस्कृतं न जानाति । सा भागवतं पठति ।

8. उदाहरणानुसारं वाक्यं परिवर्त्य लिखत -

$2 \times 1 = 2$

उदा -कृषकः धेनुं ताडयति ।

- कृषकः धेनुं अताडयत् ।

1 . सुरभिः देवेन्द्रं वदति ।

- सुरभिः देवेन्द्रं .....

2 . राजुः पाठं पठति ।

- राजुः पाठं .....

9. अधोनिर्दिष्टं श्लोकं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत ।

आत्मानमेव मन्येत

क. अर्य श्लोकः कस्मात् ग्रन्थात् उद्घृतः ?

$4 \times 1 = 4$

कर्तारं सुखदुःखयोः ।

ख. श्लोकात् एकं क्रियापदं चित्वा लिखत ।

तस्माच्छ्रेयस्करं मार्ग

ग. आत्मानं कयोः कर्तारं मन्येत ?

प्रतिपद्येत न त्रसेत् ॥

ड. रेखाङ्कितपदस्य पदच्छेदं लिखत ।

10 . अव्ययानां पट्टिकाकरणम् करोतु

$3 \times 1 = 3$

(पठित्वा, आगत्य, गन्तुं , श्रुत्वा, आनीय, , पातुम्,)

क्त्वान्तम्

ल्यबन्तम्

तुम्नन्तम्

उदा- पठित्वा

आगत्य

पातुम्

.....

.....

.....

11 . कोष्ठकात् शतृ - शानजन्तरूपाणि विविच्य पट्टिकां रचयतु ।

$4 \times 1 = 4$

[पठन्, पचमानः रुदन्, नुद्यमानः, पिबन्, मोदमानः]

शतृ	शानच्
उदा -	पिबन्

12 .प्रादेशिकभाषायां विवर्तयत-

$1 \times 5 = 5$

कृषकेण ताडितं स्वपुत्रं दृष्ट्वा सर्वधेनूनां मातुः सुरभेःनेत्राभ्यामशूणि आविरासन् । सुरभेरिमामवस्थां दृष्ट्वा सुराधिपः ताम् अपृच्छत्- अयि शुभे;किमेवं रोदिषि? उच्यताम् इति- सा च भो वासव पुत्रस्य दैन्यं दृष्ट्वा अहं रोदिमि

UNIT - 1 (Version - B)

SANSKRIT**TOTAL SCORE-20**

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ:- ଚତ୍ଵାରିଂଶତ (40) ଅଙ୍କ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନା: ଦତ୍ତା: ତୈଭ୍ୟ: ବିଂଶତି (20) ଅଙ୍କ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନାନାଂ ଉତ୍ତରାଣି ଲେଖନୀୟାନି।

1. **କୋଷକାତ୍ ସମୁଚ୍ଚିତମ୍ ଉତ୍ତରଂ ନିର୍ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲିଖତ-**
  - (କ) ଦୀନଵତ୍ସଳା ଜନନୀ ଇତି ପାଠ: କସମିନ୍ ଗ୍ରନ୍ଥେ ଅନ୍ତର୍ଭବତି ? (ରାମାୟଣ, ମହାଭାରତ, ଭାଗବତ)
  - (ଖ) ଆଖଣ୍ଡଳ: କଃ? (ଇନ୍ଦ୍ର: , ବିଷ୍ଣୁ, ମହେଶ୍ୱର:)
  - (ଗ) "ସହ" ଶବ୍ଦଯୋଗେ କା ବିଭକ୍ତି ? (ତୃତୀୟ, ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ)
  - (ଘ) ମହାଭାରତେ କତି ପର୍ଵାଣି ସନ୍ତି ? (ଦ୍ଵାଦଶ, ଅଷ୍ଟାଦଶ, ତ୍ର୍ୟୋଦଶ:)
  - (ଡ) ଦୁର୍ଯ୍ୟଧନକୃତଂ ପାଣ୍ଡଵଦ୍ରୋହଂ ପଶ୍ୟନ୍ ଵ୍ୟାସ: କଂ ଉପେତଵାନ୍ ? (ଯୁଧିଷ୍ଠିର, ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ରମ୍, ଭୀଷମ୍)
2. **ଯଥୋଚିତଂ ଯୋଜଯତ**

ମହାଭାରତଂ	-	ବଲୀଵର୍ଦ୍ଦ:	$5 \times 1 = 5$
ସୁରଭି	-	ଶାନ୍ତଜନ୍ତଂ	
ବନ୍ଦମାନ:	-	ଵନପର୍ଵ:	
ତ୍ରଷ୍ଟଭ:	-	ବିଷ୍ଣୁଶର୍ମା	
ପଞ୍ଚତନ୍ତ୍ରମ୍	-	ଦେଵେନ୍ଦ୍ର:	
3. **ଉଦାହରଣାନୁସାରଂ ଏକପଦ ଲିଖତ-**

(1) ଦେହ: ଅସ୍ୟ ଅସ୍ତି ଇତି	-	ଦେହୀ	$2 \times 1 = 2$
ଗୁଣ: ଅସ୍ୟ ଅସ୍ତି ଇତି	----		
(2) ମିତଶ୍ଵ ଅସୌ ଆହାରଶ୍ଵ	-	ମିତାହାର:	
ହିତଶ୍ଵ ଅସୌ ଆହାରଶ୍ଵ	-----		
4. **ଉଦାହରଣାନୁସାରଂ ପଦଚଛେଦ ଲିଖତ-**

(1) କୁର୍ବନ୍ + ଆସୀତ୍	-	କୁର୍ବନ୍ନାସୀତ୍	$2 \times 1 = 2$
ବଦନ୍ + ଆସୀତ୍	-----		
(2) ତଥା + ଏଵ	-	ତଥୈବ	
ଵୃଥା + ଏଵ	-----		
5. **ଅଧୋଦତ୍ତଵାକ୍ୟେଷୁ ସମ୍ବୋଧନରୂପ ଲିଖତ-**

1. ଗଚ୍ଛ ଵତ୍ସେ ! ସର୍ଵ ଭଦ୍ର ଜାୟେତ।	-----	2. ଭଦ୍ରେ ! ନୂନମ୍। ଏତାଦୃଶ ଵାତସଲ୍ୟ ଜନ୍ମସିଦ୍ଧମେଵ।	$2 \times 1 = 2$
----------------------------------	-------	--	------------------
6. **ଶ୍ଲୋକ ପଠିତଵା ଗଦ୍ୟକ୍ରମମ୍ ଲିଖତ-**

ଆତମାନମେଵ ମନ୍ୟେତ କର୍ତ୍ତାରି ସୁଖଦୁଃଖ୍ୟୋ:	-----	ତସମାଚ୍ଛ୍ରୟସକରଂ ମାର୍ଗ ପ୍ରତିପଦ୍ୟେତ ନ ତ୍ରସେତ୍ ॥	$1 \times 2 = 2$
ସୁଖଦୁଖ୍ୟୋ: କର୍ତ୍ତାରମ୍ ----- ମନ୍ୟେତ ତସମାତ୍ ----- ପ୍ରତିପଦ୍ୟେତ	-----		
ନ -----	-----		

7. उदाहरणानुसारं वाक्यं परिवर्त्य लिखत- $2 \times 2 = 4$
 उदा - मातुः बहवः पुत्राः सन्ति। दीने पुत्रे कृपार्द्धदया अस्ति ।
 यद्यपि मातुः बहवः पुत्राः तथापि दीने पुत्रे कृपार्द्धदया अस्ति ।
 (क) अहं पाठं सुषु अपठम् । पूर्णमङ्कः न सम्प्राप्तवान् ।
 (ख) वर्षाकालः समागतः । अतिवृष्टिः नास्ति ।
8. समानार्थकपदानि चित्वा लिखत- $3 \times 1 = 3$
 [जननी, तनयः, ऋषभः, कृषकः, पुत्रः, जनयित्री, वृषः, कृषीवलः]
 उदाः - जननी - जनयित्री
9. अधोनिर्दिष्टं शेलोकं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत- $4 \times 1 = 4$
 धन्यानामुत्तमं दाक्ष्यं (क) धनानामुत्तमं किम् ?
 धनानामुत्तमं श्रुतम्। (ख) सुखानां उत्तमं किम् ?
 लाभानां श्रेष्ठमारोग्यं (ग) अयं श्लोकः कम्मात् ग्रन्थात् उद्धृतं ?
 सुखानां तुष्टिरुत्तमा ॥ (घ) "स्वास्थ्यं" इत्यर्थकं पदं किं ?
10. अधोदत्तात् वाक्यात् कत्वान्त - तुमुन्नत - ल्यबन्तरूपाणि विविच्य लिखत - $3 \times 1 = 3$
 सिंहः दिलीपं दृष्ट्वा किञ्चित् विहस्य वकुं आरभत।
11. कोष्ठकात् शतृशानजन्तरूपाणि विविच्य पट्टिकां करोतु - $3 \times 1 = 3$
 [गच्छन्, तिष्ठन्, वन्दमानः, ताडयन्, गम्यमानः, प्रेरयन्, कम्पमानः, सेव्यमानः]
 शतृ शानच्
 गच्छन् वन्दमानः
12. प्रादेशिकभाषायां विवर्तयत - $1 \times 5 = 5$
 कश्चित् कृषकः बलीवर्दध्यां क्षेत्रकर्षणं कुर्वन्नासीत् । तयोः बलीवर्दयोः एकः शरीरेण दुर्बलः
 जवेन गन्तुमशक्तश्चासीत् । अतः कृषकः तं दुर्बलं वृषभं तोदनेन ताडयन् नुद्यमानः अवर्तत ।
 सः ऋषभः हलमूढवा गन्तुमशक्तः क्षेत्रे पपात।